

Titulació	Tipus	Curs
Psicologia	OP	4

Professor/a de contacte

Nom : Joan Pujol Tarres

Correu electrònic : joan.pujol@uab.cat

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits.

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Objectius

L'assignatura Acció Pública i Canvi Social analitza les dinàmiques que transformen -o mantenen- l'ordre social. El curs ens convida a analitzar els factors psicosocials que construeixen la identitat col·lectiva i el comportament col·lectiu; des de com les institucions socials exerceixen el control social, fins a com la ciutadania s'organitza mitjançant moviments socials per articular estratègies de resistència i subjectivació. La temàtica, l'enfocament teòric i els resultats d'aprenentatge de l'assignatura fan que l'Aprenentatge Basat en Reptes (ABR) constitueixi la metodologia docent ideal per adquirir aquestes competències en un context pràctic i connectat amb la realitat social.

Objectiu General

Comprendre i analitzar críticament les dinàmiques psicosocials que impulsen els moviments socials i el canvi social contemporani. Mitjançant la resolució d'un repte social definit per un actor extern, l'estudiantat haurà de diagnosticar demandes col·lectives, contrastar-les amb les respostes institucionals, i presentar a l'actor extern la proposta de solució al repte.

Objectius Específics

1. Conceptualització i anàlisi de l'acció col·lectiva

- Identificar marcs teòrics amb poder explicatiu per abordar els moviments socials, el comportament de masses i els fenòmens socials contemporanis.
- Esquematitzar les orientacions psicosocials que estructurin l'acció col·lectiva, la identitat col·lectiva i la mobilització de recursos.
- Discriminar les dimensions rellevants d'una acció col·lectiva concreta, avaluant els factors històrics i socioculturals que configuren la dimensió social humana.

2. Avaluació de les relacions de poder i el canvi social

- Distingir les relacions de poder que s'estableixen entre la ciutadania, els mecanismes de control social i les institucions públiques.
- Analitzar l'estructura d'oportunitat política per comprendre com s'articulen les estratègies de resistència i els processos de subjectivació davant les desigualtats.
- Contrastar de manera crítica les necessitats i demandes dels moviments col·lectius amb les respostes

governamentals o institucionals atorgades.

3. Desenvolupament de competències transversals i tecnològiques

- Fonamentar qualsevol anàlisi o proposta d'intervenció amb literatura científica actualitzada.
- Integrar les TIC per investigar, extreure dades, estructurar la informació i comunicar els resultats dels projectes.
- Contextualitzar críticament les fonts documentals, situant-les en el seu marc epistemològic i contrastant-ne la validesa dins de la disciplina.

Resultats d'aprenentatge

1. Relacionar conceptes psicosocials actuals amb fenòmens socials contemporanis.
2. Identificar quins conceptes teòrics tenen més poder explicatiu per a fenòmens socials específics.
3. Aplicar conceptes bàsics de l'acció col·lectiva als moviments socials contemporanis.
4. Esquematitzar les principals orientacions en l'anàlisi dels fenòmens col·lectius.
5. Discriminar dimensions rellevants en l'anàlisi concreta d'una acció col·lectiva.
6. Identificar les demandes de moviments col·lectius.
7. Contrastar les necessitats socials amb les respostes institucionals a aquestes necessitats.
8. Analitzar les demandes dels moviments socials des d'una perspectiva governamental.
9. Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
10. Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.
11. Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.

Continguts

Bloc 1: Fonaments Psicosocials de la Mobilització

Aquest bloc aborda els mecanismes psicològics i culturals que faciliten el pas de l'individu a l'acció col·lectiva.

1.1 De l'individu a la massa i les emocions col·lectives

- Conceptes bàsics del comportament de masses i els detonants de la protesta col·lectiva, considerant el paper central de les emocions com a teixit cohesionador.

1.2 Identitat i memòria col·lectiva

- Construcció, negociació i límits de la identitat col·lectiva en la constitució dels moviments socials. Paper de la memòria històrica com a motor de l'acció present.

Bloc 2: L'Organització i activació de la mobilització social

Aquest apartat explora les condicions psicosocials que fan possible (o obstaculitzen) la mobilització ciutadana.

2.1 Mobilització de recursos i l'entorn digital

- Teoria clàssica de la mobilització de recursos: xarxes prèvies, recursos econòmics i capital humà. L'actual activisme digital.

2.2 Estructura d'oportunitat política i el control social

- Avaluació del grau d'obertura de les institucions socials i els equilibris institucionals de poder. L'impacte del control social i la repressió institucional sobre l'activisme.

Bloc 3: Dinàmiques de Poder i Transformació Social

El darrer bloc analitza el xoc directe entre les demandes col·lectives, les elits i el manteniment o alteració de

l'estatu quo.

3.1 Construcció de marcs interpretatius (Framing)

- Com els moviments defineixen un problema social, n'identifiquen els culpables i proposen solucions (marcs de diagnòstic i pronòstic). Estratègies per alinear els valors individuals i morals de la ciutadania amb els objectius col·lectius de la protesta.

3.2 Relacions de poder i estratègies de resistència

- Processos de subjectivació: com els col·lectius silenciats assoleixen visibilitat política. El sorgiment de contramoviments com a reacció al canvi social.

3.3 Ciutadania, participació i horitzons de canvi social

- L'evolució de la participació ciutadana i les vies alternatives d'incidència pública. L'avaluació crítica de les respostes institucionals: diferenciació entre assimilació, cooptació de demandes i canvi sistèmic real.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació en fòrums virtuals d'anàlisi i discussió	14	0,56	1, 2, 3, 11
Elaboració de treballs individuals i grupals	22	0,88	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Seminaris d'anàlisi crític d'un cas pràctic en l'àmbit de l'acció pública i el canvi social	12	0,48	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Elaboració d'un Portafolis	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Estudi personal i estructuració del coneixement	24	0,96	1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11
Preparació de presentacions	14	0,56	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11
Tutories de supervisió i assessorament	6	0,24	2, 6, 7, 8, 11
Lectura comprensiva i anàlisi crítica de literatura científica	24	0,96	1, 4, 9, 10, 11
Seminaris d'estudi teòric-pràctic	24	0,96	1, 2, 4, 6, 8, 9, 11

L'assignatura es planteja metodològicament com un espai actiu basat en l'Aprenentatge Basat en Reptes (ABR) per abordar desafiaments de caràcter multidisciplinari, on les solucions dissenyades s'han de prototipar i validar per la seva execució en entorns reals. A l'inici del curs es presentarà un repte vinculat a l'Acció Pública i Canvi Social en col·laboració amb una entitat externa col·laboradora que opera en l'àmbit de la diversitat sexual i afectiva. Els estudiants treballaran col·laborativament en equips reduïts d'entre 4 i 6 membres.

El curs s'estructura en sessions de classe de 2 hores de durada en dues tipologies:

- Clases de Teoria (12 sessions): S'abordaran els aspectes conceptuals per a l'anàlisi crítica del fenomen (comportament de masses, moviments socials, relacions de poder, estructures d'oportunitat política, marcs interpretatius i estratègies de resistència).
- Seminaris Pràctics (Grups Reduïts, 6 sessions): Espais dedicats a l'aprofundiment del material

bibliogràfic, aprenentatge de metodologies d'anàlisi de material (entrevistes, observacions) i resolució del repte a través del treball de camp.

Integració amb l'Aprenentatge Basat en Reptes (ABR)

Aquesta assignatura aplica els objectius de l'assignatura a un repte demanat per un actor extern. El disseny metodològic assoleix els objectius mitjançant la següent dinàmica:

1. Plantejament del Repte: Es presenta un fenomen social contemporani i complex.
2. Investigació Guiada: L'estudiantat utilitza conceptes teòrics com, per exemple, *marcs interpretatius* i *mobilització de recursos* per entendre el repte, considerant textos científics recents per entendre l'estat de la qüestió.
3. Diagnòstic i Contrast: S'analitza el repte des d'un doble vessant: les demandes del moviment social i la perspectiva i resposta de les institucions.
4. Resolució: Es presenten les conclusions i solucions al repte demostrant la seva capacitat d'actualització conceptual i tecnològica i d'aplicació pràctica de la psicologia social al canvi col·lectiu.

Activitats Formatives

Les activitats formatives permeten assolir els objectius i resultats d'aprenentatge de l'assignatura. Involucren:

- Lectura comprensiva i anàlisi crítica de literatura científica: Cerca i estudi de material bibliogràfic, articles científics i informes o institucionals relacionats amb el repte per al seu posterior aprofitament teòric.
- Estudi personal i estructuració del coneixement: Elaboració d'esquemes, mapes conceptuals i resums individuals que serveixen com a evidències d'aprenentatge aplicat que formaran part del portafolis.
- Preparació de presentacions i exposicions: Treball col·lectiu i individual de preparació temàtica, disseny de materials i documentació de cara a la presentació pública del procés i el resultat de resposta al repte.
- Redacció de treballs individuals i grupals: Redacció de treballs individuals i grupals dirigits a l'anàlisi teòrica, metodològica i pràctica de la solució dissenyada per al repte.
- Elaboració d'un portafolis: Confecció individual d'un portafolis que recopili sistemàticament les activitats desenvolupades, els productes intermedis i un procés de reflexió crítica sobre el camí d'aprenentatge dut a terme.
- Tutories de Seguiment: Sessions de supervisió i assessorament del/la docent per guiar el disseny, viabilitat i evolució de cada solució al repte.
- Participació en fòrums virtuals de discussió: Espais digitals d'interacció asíncrona on l'estudiantat comparteix reflexions estructurades i qüestions relatives al procés i disseny de la recerca, sota el monitoratge i dinamització de l'equip docent.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV4. Presentació en la sessió de control intermedi	10	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11
EV6. Defensa pública i validació de la proposta	10	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11
EV3. Contribució als fòrums virtuals	10	0	0	1, 2, 3, 11
EV1. Portafolis d'aprenentatge	40	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
EV5. Informe final del projecte (Solució al repte)	20	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Evidències d'aprenentatge Individuals

- EV1. Portafolis d'aprenentatge: Dossier que recull de forma sistemàtica els productes de l'estudi personal (esquemes, mapes conceptuals, resums i diari del treball de camp) combinat amb un breu exercici de reflexió crítica sobre el procés d'aprenentatge.
- EV2. Verificació d'aprenentatge. En finalitzar les sessions teòriques, es realitzaran preguntes breus de seguiment de la sessió.
- EV3. Contribució als fòrums virtuals: Valoració de la qualitat de les intervencions i reflexions fetes en els fòrums virtuals de l'assignatura.

Evidències d'aprenentatge Grupals

- EV4. Presentació en la sessió de control intermedi: Exposició pública sobre l'estat actual del repte, definició del problema, disseny metodològic del treball de camp i primers diagnòstics.
- EV5. Informe final del projecte (Solució al repte): Document dirigit a l'anàlisi teòrica, metodològica i pràctica de la investigació realitzada i de la solució dissenyada per respondre a les necessitats de l'entitat col·laboradora.
- EV6. Defensa pública i validació de la proposta: Presentació final i exposició oral del diagnòstic i resolució del repte presentat en la sessió de tancament de l'assignatura comptant amb la presència de l'entitat col·laboradora.

Assignatura superada: haver obtingut un total d'almenys 5 punts en l'avaluació continuada i una nota igual o superior a 4 punts en cadascuna de les proves avaluatives que tinguin una contribució igual o superior al 20 % de la nota. En cas de no obtenir una nota superior a 4 punts en cadascuna de les proves avaluatives que tinguin una contribució igual o superior al 20 % de la nota, la nota màxima a consignar en l'expedient acadèmic serà de 4,5 punts.

Recuperació: Es pot optar quan al llarg de l'avaluació continuada s'hagin realitzat evidències amb un pes igual o major a 2/3 de la qualificació total i hagi obtingut una nota inferior a 5 punts i major o igual a 3,5 punts. La nota de la recuperació no serà superior a 5.

No Avaluable: Alumnat que no hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts.

No es preveu que l'estudiantat de 2a matrícula o posterior s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable.

Avaluació única: Per les característiques de la metodologia que s'aplica a aquesta assignatura no es preveu la possibilitat d'avaluació única.

Retorn de les Evidències

Evidència	Retorn Setmana
EV1. Portafolis d'aprenentatge	Escrit 19
EV2. Verificació d'aprenentatge	Oral 2 a 15
EV3. Contribució als fòrums virtuals	Oral 2 a 15
EV4. Presentació en la sessió de control intermedi	Oral 10
EV5. Informe final del projecte (Solució al repte)	Escrit 19
EV6. Defensa pública i validació de la proposta	Oral 16

Pautes d'avaluació de la facultat:

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Bibliografia

- Abrams, B., & Gardner, P. (Ed.). (2023). *Symbolic objects in contentious politics*. University of Michigan

Press.

- García-Estévez, N., Cartes-Barroso, M. J., & Méndez-Muros, S. (2026). Verdad emocional: Narrativas visuales y afectividad estratégica de la ultraderecha en TikTok en las dinámicas políticas europeas. *Estudios sobre el Mensaje Periodístico*, 32(2), 343-355. <https://doi.org/10.5209/esmp.106205>
- López-García, G., & Ordaz, L. V. (2024). La esfera pública postmediática. *Debats. Revista de cultura, poder i societat*, 138(1), 98-114. <https://doi.org/10.28939/iam.debats-138-1.7>
- Martin, G. (2024). *Social movements and protest politics* (Second edition). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780367821760>
- Martín Gómez, A. (2026). La vinculación de los jóvenes al activismo: Entre la instrumentalidad política y el confort emocional. Un estudio en jóvenes independentistas catalanes. *Política y sociedad*, 63(1), 17. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=10687993>
- Parcerisa, L., & Verger, A. (2023). Nuevos movimientos sociales en tiempos de conservadurismo y austeridad: Análisis del proceso político de movilización educativa en las Islas Baleares (2013-2015). *Debats. Revista de cultura, poder i societat*, 137(2), 29-40. <https://doi.org/10.28939/iam.debats-137-2.2>
- Poma, A., & Gravante, T. (2022). Cómo estudiar la dimensión emocional en los movimientos sociales. *Campos en Ciencias Sociales*, 10(1). <https://doi.org/10.15332/25006681.7667>
- Porta, D. della (amb Norberto Bey, F.). (2023). *Cómo los movimientos sociales pueden salvar la democracia*. Prometeo Libros.
- Rendón Corona, A. (2024). *Democratizar desde la sociedad civil*. Fondo de Cultura Económica.
- Snow, D. A., McAdam, D., & Moss, D. M. (2026). *Contemporary social movements: Historical and descriptive accounts* (1st ed.). John Wiley & Sons, Incorporated.

Programari

L'article 2 dels estatuts de la UAB assenyalen com principis d'actuació:

- f) Fomenta la ciència oberta, la transferència social del coneixement i els valors relacionats amb la cooperació.
- g) Publica amb formats oberts la documentació digital i promou l'ús d'aquests formats, per tal de garantir l'accessibilitat universal a aquesta documentació i facilitar-ne el registre històric.

Per aquest motiu, tot i que no hi ha un programari obligatori, recomanem utilitzar programari lliure.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	111	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	112	Català	segon quadrimestre	matí-mixt